

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2011

6. volební období

285/4

Stanovisko

prezidenta republiky,

jímž vrátil Poslanecké sněmovně zákon o trestní odpovědnosti
právnických osob a řízení proti nim

Prezident republiky

V Praze dne 18. listopadu 2011

Vážená paní předsedkyně,

využívám pravomoci dané mi článkem 50 Ústavy České republiky a vracím Poslanecké sněmovně zákon ze dne 27. října 2011, o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, a zákon ze dne 27. října 2011, o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, které tvoří jeden nedílný celek.

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob popírá vazbu mezi pachatelem a trestem a je spíše příkladem alibismu než důsledné snahy potrestat viníky trestných činů. Protože stát nebývá schopen odhalit konkrétní iniciátory a pachatele trestných činů konaných prostřednictvím činnosti právnických osob, hodlá trestat tyto právnické osoby jako takové. Trestné činnosti se však může dopustit pouze konkrétní člověk, nikoli instituce. Jsem přesvědčen, že proti alibismu v podobě nehledání konkrétního viníka má stát bojovat a ne mu dávat průchod. Zákon, který mi byl předložen k podpisu, tento nezodpovědný přístup posiluje.

Princip individuální trestní odpovědnosti není žádným nemoderním dogmatem. Patří k úspěchům historického vývoje na přelomu 18. a 19. století a je jedním z úhelných kamenů tzv. kontinentálního práva. Pokud je nemoderní on, pak by nutně musel být nemoderní celý koncept individuální svobody a s ní neoddělitelně spjaté individuální odpovědnosti.

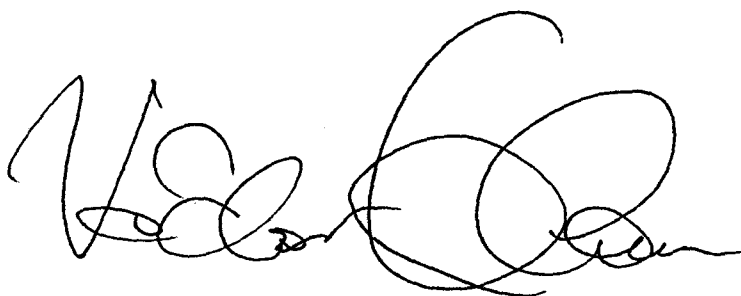
Módní tendence zavádění trestní odpovědnosti právnických osob jde proti logickému trendu odbourávat institut kolektivní viny, proti možnosti přenášet vinu na jiného či ji rozkládat na větší skupinu osob. Tento zásadní důvod – že trestán má být vždy konkrétní, skutečný viník – by měl sám o sobě stačit k odmítnutí tohoto zákona.

Navíc je konkrétní podoba zákona špatně zpracována, neboť představuje jen velmi hrubou kostru procesních otázek trestního stíhání právnických osob. V praxi to nemůže stačit a soudy budou nuceny v konkrétních kauzách improvizovat a dikci zákona dotvářet. Jsem přesvědčen, že soudy takovou moc mít nemají a že by to bylo v příkrém rozporu se základním principem právního státu, kterým je právní jistota. Každý, kdo má být trestán, má znát pravidla předem. To platí obecně a v trestním právu to musí platit ještě silněji.

Připouštím, že některá odsouzeníhodná jednání jsou v praxi prováděna prostřednictvím právnických osob. Zavedení jejich trestní odpovědnosti však nic neřeší, velmi pravděpodobně jen postihne nevinné. Parlament by se měl pokusit nalézt způsob, jak taková jednání účinně, přiměřeně a dostatečně odstrašujícím způsobem trestat i při zachování principu individuální trestní odpovědnosti, tak, aby byli odhalováni skuteční viníci.

Věřím, že se poslanci nad těmito argumenty zamyslí a princip trestní odpovědnosti právnických osob odmítnou.

S pozdravem

Vážená paní
Miroslava Němcová
předsedkyně Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
Praha